VOHKARE

nro 4

keskustelutyrehtymä, lupaukset, varmistelu, tutkimushavainnot, ajattelujaksavuus, luottamus, saavutettavuus, Lappeenranta, äänianalyysi, salatarkkailu, asuntovuokraus, terveysala, ohjailuproduktiot, primingsignaalit, hyödyn kerääminen, ihmisryhmät, mielen muokkailu..

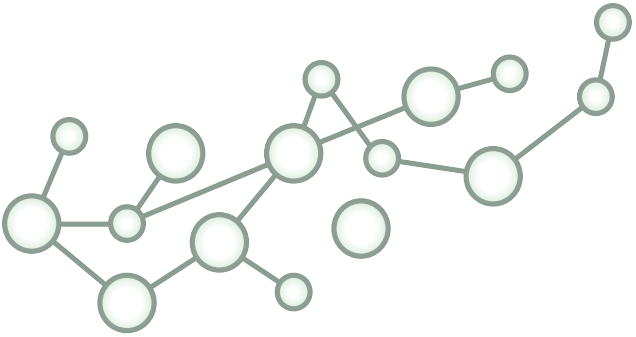

Harmintekijäksi sen heti vainusi, mutta sitten alkoi ounastelu ja taashan se oli ollut hilkulla, mutta aikomukset kantautuivat tästäkin ankeasta.

Vohkare on sopivin väliajoin ilmestyvä, toistaiseksi ISSN-tunnukseton, julkaisu.
Tekstit, tietokonegrafiikka ja taitto © Marko Seppänen (teksteissä viitattu asianomainen), Hoito.org. Sisältö on enimmäkseen ensinnä tässä julkaisussa ilmestynyttä, voiden kuitenkin olla ollut joiltain osin Uskottavaa vai totta -blogissa kehittymässä.

Numerokohtainen koontiversio: 41197 (2018)

https://facebook.com/vohkare
https://view.publitas.com/vohkare/nro4

Sisällysluettelo

Epäilijöistä tuntematon määrä vajetta 4

Tutkimushavainnoista haitanteon metodeiksi ja prosesseiksi 7

Häirinnän tavoitteita ja keinoja 10

Tietoteknologia häirinnän välineenä 15

Tuota sanaa se varmaan käyttäisi 18

Rekrytoivan erehdys 21

Suhtautumisen muuttamisia 24

Mielen valmistelu palvelu- ja yhteistoimintana 28

Mielen puhdistelu sijaintien avulla 31

Epäilijöistä tuntematon määrä vajetta

Lupauksiin perustuvassa ja stabiiliuksia hakevassa yhteiskunnassa tavataan antautua olemassa olevalle, eikä salaliitoilla teorioivaa keskustelua tarvitse edes estää, koska sellaista ei laajemmin edes esiinny. Salaliitoista, juonimisista ym. käytävä keskustelu voisi johtaa hyödyllisiin jatkokeskusteluihin, joilla voisi olla potentiaalia muuttaa yhteiskuntaa sellaiseksi, jonkalaista ihmiset ovat osanneet kaivata ja unohtaa jo monesti.

Näköalojen muodostettavuuden mahdollistamisella on paljon yhteistä kehittämiskelpoisuuden ja toiminnan analysoitavuuden kanssa, sekä siitä juontuu tavoite saavuttaa mahdollisimman stressitön toiminnan hallittavuuden ja johdettavuuden taso. Modernissa maailmassa tämä tarkoittaa sitä, että lukuisista erilaisista ideoista ja mahdollisuuksista, joita toiminnan kokijan roolissa olevat ihmiset saattaisivat odottaa heiltä, on luovuttava ja keskityttävä mieluummin toiminnan säilyvyyden ja jatkuvuuden varmisteluun. Näin varsinkin sen vuoksi, että harvempi yhteiskunnallinen toimija yrityksistä instituutioihin pystyisi edes teoriassa tekemään, mitä haluaisi, sillä toiminnan vapautta rajoittavat mm. edellytykset pitää erilaiset sidosryhmät ja kumppanit tyytyväisenä, sekä velvollisuus noudattaa hyviksi määriteltyjä toimintatapoja ja lainsäädöksiä. Ts. jos valtio sanoo, että erilaisten tajusteiden kirjoa ei saa laajentaa, eikä niitä saa myydä samalla tapaa vapaasti kuin irtokarkkeja, niin sitten niitä ei tuoda maahan, niitä ei valmisteta, eikä erilaisista spekuloitavissa olevista vaihtoehdoista juurikaan edes puhuta.

Vakautta ja stabiiliutta hakevassa yhteiskunnassa on sekin täydentävä ongelma, että ihmiset yleensä eivät pidä mahdollisena saada pienistä ideoista kehkeytymään sellaista keskustelua, joka johtaisi sellaisiin toimenpiteisiin, jotka muuttaisivat sitä, minkälaista on elää. Tällöin päädytään ”kuitenkaan onnistu”-fiiliksiin, yhteiskunnan muuttumattomuuden pysyttäytyessä sitä todennäköisempänä, mitä useamman enemmän tai vähemmän merkittävän toimijan pitäisi osallistua muutoksien aikaansaamiseen. Niiden välillehän pitäisi saada aikaan vuoropuhelua. Tavoitteisiin liittyvän viestinnän levinneisyyden edistämisessä ja tunnettuuden lisäämisissä tavalliset ihmiset ovat tärkeässä asemassa, mutta heissä esiintyy paljon ”näinkin on ihan hyvä”- ja ”estänpä tuon idean lentoonlähtöä, niin saan hyvät kompensaatiot”-asenteita, joten heidän kohdallaan viestinnän eteneminen joko tyrehtyy tai viestinnän vastaanotettavuutta jalostetaan esim. verbaalisilla dekoraatioilla.

Monenlaisia, vähän tunnistettuja salaliittoteorioita yhteiskunnan järjestäytymiseen liittyen olisi keskusteltavaksi ja niiden jatkoksi ideoita

asioiden kehittämismahdollisuuksista, mutta suomessa ei ole erityisempää ”salaliittoteorioiden kulttuuria”. Tämä voi johtua kasvatuksen vaikutuksesta tai vaikkapa siitä, että julkisten toimijoiden viestintätaidot ovat niin hyvät ts. medialle ja kansalaisille ei jätetä kriittistä keskusteltavaa kuin tahallaan. Lisäksi, salaliittoteoriointiin on attribuoitunut liiaksi ulkomailta peräisin olevia suurpiirteisiä, verbaalisia hyökkäyksiä sellaisia tahoja kohti kuten Big Pharma, MSM (mainstream media) ja viihdeteollisuus, mikä jo sellaisenaan vahingoittaa mahdollisuuksia saada keskusteltavaksi mitään kovin monimutkaista ja laajaa.

Suurpiirteisesti selostavat salaliittoteoreetikot voivat toki olla oikeilla jäljillä erilaisissa väittämissään, mutta olisi tietoa vastaanottavan ja arvioivan kannalta erittäin mielenkiintoista, jos spekulointeihin ja selostuksiin saisi ympättyä mukaan sen, kuinka massiivisia suunnitelmia kontrolloidaan, miten niistä tietävät ihmiset viestivät keskenään, mistä mitkäkin aikomukset saavat alkunsa, miten toimintaa kehitetään ja testataan yms. Tekojen ja toiminnan valmisteluun, toteutukseen, seurantaan ym. tarvitaan erilaisia ihmisiä erilaisine kykyine ja taitoineen, mutta salaliittoteorian kohdistuessa johonkin toimialan kokoiseen entiteettiin kuten viihdeteollisuus, voi aiheesta viestiessä jäädä vaikutelma, että joku korkeassa asemassa ollut henkilö olisi vain yksinkertaisesti päättänyt, että jotain pitää tapahtua ja sitten se vain tapahtuu. Ja tämä ilman mitään epäilyn luomista sitä kohtaan, että toiminnan massiivisuus on usein juuri se tekijä, mikä aiheuttaa häilyntää aikomuksien toteuttamiskelpoisuuteen ja toteutumismahdollisuuksien ennakoitavuuteen.

Erilaisia stabiiliuksia ja toiminnan jatkuvuuksia hakevassa yhteiskunnassa, jossa koulutetut ihmiset antautuvat mieluummin kaikenlaisen jo olemassa olevan ylläpitämiseen ja näpräävään kehittämiseen kuin osallistuisivat persoonallaan ja uramahdollisuuksiaan uhkaavalla tavalla yhteiskunnalliseen keskusteluun, on helppo saada vietyä esim. yhteiskunnan hallittavuutta ja turvallisuutta parantavat muutokset toteutukseen. Tapahtumien tarinallisuus tavallaan kaapataan heidän keskusteltavakseen, jotka keskustelukokemukseensa pohjautuen osaavat viedä näytelmää eteenpäin siten, että erilaisista mukaan sijoiteltavista käänteistä huolimatta päädytään lopulta sellaiseen lopputulemaan, mihin oli tarkoituskin päätyä. Kukin voi kysyä itseltään, kuinka monen ihmisen ja tahon rohkenee ajatella toimivan yhteistuumin jonkin tavoitteen edistämiseksi, vaikka he näennäisesti vaikuttaisivatkin olevan toisiaan tai toistensa esittämiä mielipiteitä ja näkemyksiä vastaan?

Kun yhteiskunnan toiminta on vakiintuneisuudestaan johtuen riittävän hyvin tunnettavissa ja erilaisiin lupauksiin luotettavuuden aste on korkealla tasolla, voidaan tehdä jopa sitä, että kymmenvuotiaalle lapselle voidaan luvata, että ”sinä päivänä tulevaisuudessa, kun kello lyö 14, on torstai, naapurimaan pääkaupungin väkiluku on 980000, olet sakset käsissäsi tuntiessasi leikkaamassa uuden tavaratalosi avajaisten merkiksi juhlanauhaa poikki”. Tällaisen lupailtavuuden varmistaminen vaatii ihmisten välisten sopimuksien lisäksi paljon erilaisia tietomalleja ja kaiken simuloitavuutta, mutta ehkä ennen kaikkea se vaatii hyvämuistisia ihmisiä, sillä lupailtavuuden toimivuus vaatii tuekseen valheiden verkostoa, jonkalainen ei voi pysyä yllä, jos osalliset eivät muista, mistä piti valehdella kenellekin ja millä ajoituksella.

Muita esimerkkejä lupauksiin perustuvasta yhteiskunnasta:

1) Teleyhtiöt, suuryhtiöt ja avustajat varmistelevat, että yksilön hakiessa tietynlaista työtä, hänen työhakemuksensa eivät nouse esille, sähköpostit eivät päädy perille, puhelinyhteyksissä on häikkää, linja-autosta puhkeaa rengas, juna jou-

tuu seisahtumaan pariksi tunniksi – paitsi silloin, kun kohteena on yritys, joka on sopivan mitätön tai lupautunut palkkaamaan työntekijäksi ja tuhoamaan häneltä työn tekemisen mielekkyyden.

2) Internetin keskustelufoorumeille jätetään jo vuosia aiemmin soveltuvan sisältöisiä viestejä tai soveltuvan nimimerkkisten ihmisten viestejä, joita Googlen epärehelliset työntekijät voivat sitten vuosia myöhemmin nostatella keinotekoisesti esille kymmenien erilaisten hakulausekkeiden käyttämisen yhteydessä, tietyn käyttäjän tehdessä tietohakuja. Soveltuva sisältö tai soveltuva nimimerkki voisi tarkoittaa vaikkapa sitä, että olisi ennustettavissa, kuinka tietty henkilö tulisi tietyssä elämäntilanteessa tehneeksi suunnilleen tietynlaisia tietohakuja, jolloin hän tulisi havainneeksi juuri sellaiset asiat, mitä hänen haluttiinkin tietyssä tilanteessa havaitsevan. Jos Googlelta voisi kysyä asiasta, se viittaisi sattumaan ja päättäisi keskustelun siihen.

3) Tv:n viihdeohjelmat myötäilevät katsojiensa asenteita sijoittelemalla ohjelmiin luontevasti sopivasti sellaisia tsoukkeja, arvoituksia, anekdootteja ym. joille voi suorittaa vihjailuja tiettyjä kansalaisia kohtaan, mikä samalla laajentaa niitä ajattelun osa-alueita, joissa tiettyä kansalaista voi herkemmin tulla ajatelleeksi epäkelvollisessa valossa tjs. Tässä kohdin voi palautella mieleen sellaisia naurattamaan tarkoitettuja viihdeohjelmia, joissa joko esiintyy tai muulla tavoin häärää sellaisia julkkiksia kuin Petteri Summanen, Mikko Kuustonen, Elina Knihtilä ym.

4) Viihdettä ja tosielämää pyritään runttaamaan yhteen ihmisten mielissä, mikä sinänsä on erittäin pitkä prosessi, mutta kun murhien ja onnettomuuksien tapahtumapaikkoina tai tekijöinä on toistuvasti jotain keinotekoisen oloista kuten nimeltään say-alkuinen tappaja ja presidentti Trump tekee jatkuvasti sellaisia peliliikkeitä, jotka ajoittuvat ajallisesti samoille tunneille kuin vastaava tapahtuma illan toimintajännärin jaksossa, alkaa ihmisten käsitys todesta ja epätodesta häilyä, eivätkä kaikki ole yhtä hyviä pitämään käsityksiään maailmasta yhtä selkeinä kuin toiset. ■

Sopivan jutusteltavan löytäminen voi toisinaan muodostua tutkimustyön alkua muistuttavaksi tehtäväksi, jossa eri näkökulmia pyritään ottamaan huomioon, erilaisten vaihtoehtojen määrää pyritään rajoittamaan ja tavoitteidenkin pitäisi olla tavoittelemisen arvoisia.

"Creative scientists know very well from observation of themselves, that all creative work starts as a 'feeling', 'inclination', 'suspicion', 'intuition', 'hunch', or some other un-speakable affective state, which only at a later date, after a sort of nursing, takes the shape of a verbal ex-pression, worked out later in a rationalized, coherent, linguistic scheme called a theory. In mathematics we have some astonishing examples of intuitively proclaimed theorems, which, at a later date, have been proven to be true, although the original proof was false."
(Korzybski, Alfred. Science of Sanity, 1948, 3. painos)

Tutkimushavainnoista haitanteon metodeiksi ja prosesseiksi

Kuten toimittajilta jää paljon haastattelu- ja muuta kertynyttä materiaalia käyttämättä, tulevat myös mm. lääketieteeseen, psykologiaan tai erilaisiin antropologioihin erikoistuneet tutkijat tekemään paljon enemmän havaintoja ja oivalluksia kuin mitä lopulta päätyy tutkimusraporttiin, saati käytännöiksi terveydenhuoltoon. Näistä ylimääräisistä kuten kaikista muistakin eri tutkijoiden tekemistä havainnoista, koejärjestelyistä ja oivalluksista voidaan johtaa metodeita ja prosesseja, joiden tarkoituksena ei ole tehdä kenenkään oloa paremmaksi, vaan johdatella yksilöä toimimaan sellaisilla elintavoilla, jotka ovat hänelle haitaksi esim. tuntemuksien, ajattelujaksavuuden, suorituskyvyn tai muun hänen kyvykkyyksien heikentävän seikan suhteen. Tietämys näistä haitallisista metodeista ja prosesseista voi päätyä erilaisten nykyaikaisten yhteisöjen käyttöön, joilla on intressinä vaikuttaa haitallisesti nimettävissä oleviin ihmisiin. Yksilön tunnistaessa, että hänet on tajuamattaan saatettu aiheuttamaan itse itselleen haittaa, jää hän helposti yksin asian selvittelyn ja selittämisen kanssa.

Yksinkertaisimmillaan itselleen huomaamatta aiheutettu haitta voi olla sitä, että pitää ruokavaliossaan mukana jotain sellaista, joka lisää riskiä jonkinlaiseen sairastumiseen tai että suhtautuu johonkin mentaalisesti vaikuttavaan vähämerkityksisenä aina siihen asti kunnes alkaa tiedostamaan sen vaikuttavan ajatteluunsa laajemminkin. Ihmiseen ei kuitenkaan ole sisäänrakennettuna sellaisia monitorointijärjestelmiä, jotka voisivat viestiä vaikkapa siitä, mikä on makrofagien aktiivisuuden aste jossain päin elimistöä tai kuinka monta kertaa voi vielä ajatella Marilyn Monroeta ennen kuin senpäiväinen kyvykkyys ajatella matemaattisien lausekkeiden avulla ha-

pertuu, joten itselle aiheutuvien haittojen ja ongelmien tiedostaminen ei tapahtune aivan varhaisimmissa vaiheissa.

Tutkijat, jotka ovat selvitelleet epävirallisesti ihmisen toimintaa oliona tai jotka ovat varsinaisen tutkimustyönsä ohessa tehneet lisähavaintoja, saattavat olla hyvinkin eksaktisti tietoisia siitä, minkälaisiin erilaisiin tiloihin ihmisen voi saattaa ja milloin on optimaalisin hetki aiheuttaa jonkinlaista lisähaittaa. Kun vaikuttamisen kohteena oleva yksilö käy selvittelemään näitä asioita, ei hänellä saattane olla erityisempiä mahdollisuuksia ymmärtää sellaisenaan (teoreettisella tasolla), mitä hänen ei pitäisi ja varsinkin, miksi hänen ei pitäisi sitä tehdä. Tutkijoilla taasen voi olla käytettävissään, kaiken aiemmin tutkitun lisäksi, kansainvälinen tutkijoiden verkosto, jossa on mukana datatieteilyyn ja tiedon visualisointiin erikoistuneita ihmisiä, jotka tekevät ymmärryksen ja oivalluksien muodostamisen helpommaksi. Osa heistä saattaa olla tietoinen haitanaiheuttamistarkoituksista, mutta eivät välttämättä kaikki heistä.

Vaikuttamisen kohdistuessa yksilöön, joka on työtön, tulevat hänen omatoimista itsensä tutkimistaan aikatauluttaneeksi työvoimaviranomaiset, joille haluaisi muodostaa jonkinlaisen selvityksen siitä, mitkä seikat vaikuttavat siihen, miten hän suoriutuu työttömälle asetuista velvollisuuksistaan ja minkälainen työntekijä hän voisi olla, jos jotain olisi toisin ja miten hän itse kokisi tietynlaisen työn, jos jotain tietynlaista hänen suoriutumiseensa vaikuttavaa seikkaa ei huomioida.

Olettaen, että kyse on sellaisen selityksen muodostamisesta, jota voidaan luonnehtia ”arjen ihmisten” ymmärrettävissä olevaksi, voi sen ymmärtäminen silti vaatia enemmän kuin yhden paikoitellen oppituntimaiseksi muuttuvan keskustelusession, mihin sillä taholla, jolle asiaa yrittää selittää, ei välttämättä ole halukkuutta. Kuvioiden ja kaavioiden ilmaisuvoima voi sekin olla vain niin tehokasta kuin mihin havainnoija pystyy venymään aiemman tietopohjansa avulla, mikä voi vaatia tuottamaan lisää selittämisessä avustavia välineitä, mikä taasen saattaa lisätä ymmärtämiseen vaadittavaa ajankäyttöä ja kerrotun ”muhiuttamisaikaa”.

On myös täysin mahdollista, että se jolle yrittää asiaa selittää, ymmärtää kyllä mistä on kyse, mutta tämä ei näe syytä osoittaa ymmärtävänsä asiaa niin hyvin, että se voitaisiin ottaa huomioon. Erilaisia vaihtoehtoisia syitä ymmärtämättömänä pysyttäytymiselle tai sellaisen esittämiselle on lukuisia.

Luontevaksi yksilön omaa ymmärtämistä kehittävänä keinona voisi pitää sitä, että keskustelee askarruttaneesta asiasta vaikkapa lääkärin kanssa, mutta ongelmana voi jo lähtökohtaisesti olla se, että aihetta ei ole helppo rajata, joten lääkärillekin jää tällöin eräänlainen mahdollisuus olla ymmärtämättä mitä hänelle pyritään sanomaan.

Siinä vaiheessa, kun oireiden selvittely tai askarruttaneesta asiasta keskustelu esim. lääkärin tai psykologin kanssa on päätynyt ei-mihinkäänerityiseen ja on ollut aika tehdä asian heikkolaatuisesta käsittelystä muistutus terveydenhuollon yksikön toiminnasta vastaavalle taholle, ollaan lähellä sitä hetkeä, kun yksikön ylilääkäri tai muu johtajatason henkilö käy miettimään sitä, kuinka sillä kertaa pystyisi olemaan esittämättä yksikköään ns. huonossa valossa. ”Tutkittu hyvien käytänteiden ja potilaslain mukaisesti” kuulostaa ulkopuolisista suunnilleen siltä kuin kaikki oleellinen olisi otettu huomioon ja muutenkin kaikki olisi tehty ”ihan hyvin”. Vain ohimennen terveysaiheista uutisointia seuraavalle ihmiselle kotimainen terveydenhuolto voi näyttäytyä toimintana, missä kaikki tutkittavissa oleva on jo nyt johdettu ideaaleiksi käytännöiksi ja että kyse on vain yksittäisten henkilöiden osaamattomuu-

desta ja terveyspoliittisesta halusta ohjata ihmisiä hakeutumaan yksityisille vastaanotoille, ”missä osataan kaikki”.

Tottuneisuus siihen, kuinka vähäisen riskin hyviin käytänteisiin ja potilaslakiin viittaava tokaisu aiheuttaa kyseiselle yksikölle, vastineen kirjoittajalle itselleen ja muistutuksen kohteena olevalle lääkärille, vaikkei se totta olisikaan, juontuu siitä, kuinka työlästä vastineesta kritisoitavaa löytävän on saada kritiikilleen merkittävää julkisuutta. Ja julkisuuttahan sille tarvittaisiin, jotta voisi aiheutua sellainen efekti, joka johtaisi todellisiin käytäntöjen muuttamisiin tai edes kyseisen yksilön tutkimuksen parempaan toteutukseen, sillä helpot viralliset reitit ovat sillä erää pitkälti läpikäytyjä – terveysalaa valvova Aluehallintavirastohan ei kävisi tekemään ”poliisimaisia haastatteluja”, vaan siellä käytäisiin läpi potilastietoihin suoritettuja merkintöjä ja ylöskirjaamisia, mitkä taasen ovat lähes rutiininomaisesti epäkohdista siistityt.

Terveysala on eräs niistä tahoista, jolla on kautta historian ollut taipumusta ohjailla jäseniensä toimesta heidän luokseen saapuvien ihmisten elämää sellaisilla tavoilla, jotka ovat kuin kolmannen osapuolen ehdotuksesta toteutettuja. Esim. sellaisellakin vähäiseltä tuntuvalla seikalla, että psykiatrin vastaanottohuoneeseen saavuttuaan ja tuoliin istuutuessaan huomaa katseellaan kirjahyllystä esiin paistavan sanan ”murhaaja” kirjan selkämyksessä, voi olla jokin erityisellä tavalla vaikuttamaan tarkoitettu teho, mutta se ei kävisi ilmi pelkästään sitä kautta, että kysyy itseltään, mikähän kyseisenlaisessa asettelussa voisi olla tarkoituksena. Täten, jos ajatellaan luonteeltaan erilaisten tahojen kuten terveysalan potilaita tapaavien jäsenien, työvoimaviranomaisten, opettajien, tutkijoiden, poliitikkojen ja monien muiden sosioekonomisten lokeroiden edustajien jakavan yhteisiä näkemyksiä siitä, miten ihmisten on sallittua, sopivaa ym. elää yhteiskunnassa, voidaan päätyä siihenkin, että ihmisten jalostamisen halu ei ole kadonnut mihinkään. Ja juuri sen vuoksi lääkäriltä ei hyödytä kysyä esim. sitä, miksi tietyn vitamiinin saannin vähentäminen johtaa psyykeen oirehtimiseen: jos täytyy kysyä, ei ole sitä ihmisjoukkoa, jonka katsotaan olevan elämässä selviytymisen arvoinen.

Yhteisiä näkemyksiä ja tavoitteita jakavien ihmisten ei myöskään tarvitse toistaa tietynlaisia ihmisillä tehtyjä kokeiluja ja tutkimuksia monen ihmisen kohdalla erikseen ja toisillaan tekemisistään kertomatta, sillä päämäärätavoitteisina heitä ohjaa myös tehokkuusajattelu, mihin yhdistyy kätevästi myös tietämys liittyen valtioiden toimintaan, infrastruktuuriin, koulutuksen ja viihteen vaikutukseen ym. Täten, yksittäisessä mainos- tai viestintätoimistossakaan ei välttämättä ajatella pelkästään sitä, mikä on parasta heidän asiakkailleen, vaan siinä ohessa he tulevat edistäneeksi tietynlaisia agendoja, jotka voivat johtaa samansuuntaisuuksiin kuin mihin esim. poliittinen puolue Kokoomus pyrkii, joka taasen voi osaltaan edistää agendoja, jotka ylittävät niin valtakunnan kuin EU:n rajat. ■

”Kun tehdään ajatustyötä, pitäisi muistaa palauttaa mieleensä kyseiseen asiaan liittyvät käsitteet mahdollisimman selkeässä muodossa, koska muutoin ne ajan mittaan sotkeentuvat.” (mukaelma Blaise Pascalin maininnasta kirjassaan Geometrisestä mielestä ja muita pohdiskeluja)

Häirinnän tavoitteita ja keinoja

Todistamisen mielessä on erityisen huomioitavaa se, kuinka usean eri ihmisen yhteistoiminta aiheuttaa erittäin eksaktisti ja harhailematta eteneviä ”signaaleita”, joiden yhteisvaikutus tuottaa assosiaatioita, jotka yhdessä muiden osallistujien tuottamien ”signaalivirtojen” kanssa tuottavat uusia assosiaatiota, jotka täydentävien signaalivirtojen avulla johdattavat ajatukset ja tuntemukset sellaisten mielteiden äärelle, joiden esiintuloon osallistujat olivat jo ennalta varautuneet ja kuinka tämä pitkään jatkuessaan aiheuttaa merkittävän muutoksen sen suhteen, kuinka paljon ”huono oppi” on vallannut vaikutusvaltaa ”hyvältä opilta” ja kuinka paljon hyvää oppia on purkautunut (poisoppiminen). (kirjoituksesta ” Omista ajatuksistaan eksymisestä”)

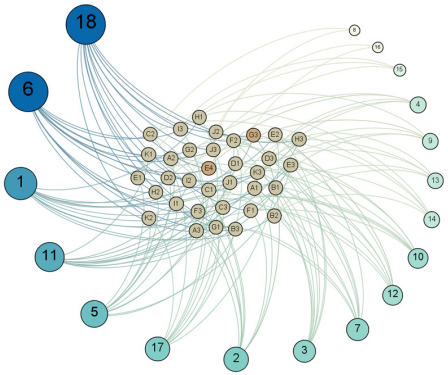

Häiritsijöiden tavoitteita

Skaalautuvuus (tilastojen pelittäminen). Ihmisten ohjailu toimimaan halutunlaisesti on unelma, jota varmasti monikin tavoittelee jossain määrin, mutta koordinoituna ja huolella dokumentoituna toimintana sitä pystyy hyödyntämään muutamia tarkkaan valikoituja ihmisiä laajemminkin, jos vain metodit, tekniikat ym. ovat sellaisia, että niiden käyttöön voidaan valjastaa useita hyvin yhteenpelaavia ihmisiä. Eräänlaisena työvoittona he voisivat pitää sitä, että heidän toimintansa saa aikaan tilastollisesti merkittäviä, suomenlaajuisia muutoksia useissa ihmisryhmissä.

Häiritsijöiden kokeiluja

Eksekutiivisten toimintojen häiritseminen. Monesti tärkeässä asemassa ohjailtaessa jonkun yksilön ajatuksellista tai toiminnallista käytöstä, koska kohdeyksilö ajautuu lähemmäksi moodia, missä hän tekee valintoja ja suoritteita jo opittujen skriptien ja muodostuneiden assosiaatioverkostojen signalointien pohjalta.
Muistuttavat, laukaisevat ärsykkeet. Junnaamalla ehdollistettuja tai joskus jopa taktisen nokkelasti aiheutetut ankkurit (NLP-terminologiaa), joilla saa kohdehenkilön tietynlaiseen mieleentilaan, kokemuksen muistamisen valtaan tai tuottamaan tietynlaisen reaktion, ovat mitä tavanomaisempia

keinoja ohjailla jonkun henkilön käytöstä ja ajatuksia.

Muistojen tuhoaminen, unohduttaminen. On liiankin tavanomaista, että ensin nostetaan mielestä esiin jotain menneitä tapahtumia, annetaan kohdehenkilön jonkin aikaa lämmitellä niitä enemmänkin esiin ja sitten kytkeä tilanteeseen mukaan jotain erittäin ärsyttävää, joka jättää haitallisia muistijälkiä aiempiin muistoihin kytkeytyvästi. Eksekutiivisten toimintojen (muistitoiminnot, päättelykyky ym.) samanaikainen tai edeltävä häiritseminen on tavanomaista.

Aivojen välittäjäaineiden kuluttaminen. Koska muistot ja hienoiset emootiot aiheuttavat kaikki aivojen välittäjäaineiden kulumista, voi häiritsijöitä houkuttaa ajatus sellaisten ”assosiaatioklustereiden” luomisesta, jotka pysyvät mahdollisimman pitkään aktiivisina, ajatukset toinen toisiaan uudestaan ja uudestaan herätellen, ”kunnes dopamiinit on lopussa ja glukoosistakin alkaa olla puutetta”.

Tilastollistaminen ja analysoitavuus. Jotta yksilöä voi ohjailla missään määrin, häntä on vähintäänkin monitoroitava eri yhteyksissä siten, että kerätään johonkin tietokantaan määritettyjen mallien pohjalta dataa kohteesta. Tätä dataa voidaan sitten hyödyntää mm. tilastollistamisessa ja analyysissä.

Neuraaliverkot. Koneoppimisessa ja kognitiotieteissä neuraaliverkot ovat malleja, jotka voivat olla valmiiksi opetettuja tai itseoppivia, niitä voiden hyödyntää esim. sen arvioimiseen, mitä tuhansista, sadoista tai kymmenistä vaihtoehtoista joku henkilö tulee valitsemaan (esim. reittivalinnat tai tuotteet verkkokaupassa). Häirintäkäytössä niiden avulla voidaan järjestää häirintätapahtuma ennalta sinne mihin (tai mitä kautta) kohdehenkilö todennäköisimmin tulee kulkemaan. Itseoppivia neuraaliverkkoja voi ajatella voitavan huijata niin paljon, että niistä ei ole enää hyötyä kenellekään, valmiiksiopetettujen voidessa olla niin vajaasti toimivia, että kohdehenkilö pääsee ajoittain pälkähästä.

Spatiaalisen sijainnin vaikutus vuosien kuluttua. Vaikka uusi kauppakeskus on jo korvannut entisen Iso-Kristiinan ja siinä samalla Pub Olterin ja parkkihallin, on joistakin ihmisistä uteloittavaa kokeilla josko Pub Olterissa käydyn keskustelun Lind-nimisen henkilön kanssa saisi juolahtamaan kohdehenkilön mieleen tämän ollessa sijainnillisesti lähellä sitä kohtaa, missä keskustelu käytiin, vaikka nykyisin siinä kohdin on pelkkää kauppakeskuksen lattiaa. Aivoissahan on siis neuroneja, jotka reagoivat sijaintiin, joten on houkuttelevaa kokeilla, josko niiden aktivaatio sijainnin avulla uuttaisi mieleen aiempia ajatuksia uudessakin ympäristössä.

Kahden välillä miettiminen. Ihmismielestä on erityisen ärsyttävää joutua miettimään sellaista, missä joutuu valitsemaan kahden sellaisen vaihtoehdon välillä, joista molemmat tuottavat niin paljon ajateltavaa, että niiden työstäminen tuona hetkenä jää kesken tai tuotetut päätelmät ovat vajeellisia. Tällaisiin tilanteisiin voidaan ajattaa, koska ihminen ei ole kovin hyvä ennakoimaan kaikkia mahdollisia teoreettisesti vastaantulevia tilanteita.

Häiritsijöiden hyödyntämiä apuvälineitä

Tulostinajurit. Erikoisimpia tulostinajureiden muuntamisia vakoilu- tai häirintäkäyttöön, on saada tulostinlaite tuottamaan sellaisia mekaanisia liikkeitä, jotka tuottavat ääniä, jotka voidaan napata mikrofonilla talteen ja muuntaa esim. kuvatiedostoksi tai minkätyyppisestä datasta alun perin olisikaan kyse. Tavanomaisempia tulostinajureiden muokkaamisia olisivat tulostusjälkeen vaikuttaminen ja tulosteiden sisällön kopioiminen huomaamatta jonnekin verkkopalvelimelle.

Windowsin muokkaus. Jos pääsee muokkaamaan mitä tahansa osia tietokoneen käyttöjärjestelmästä, ilman että tietokoneen varsinainen käyttäjä tätä huomaa, pystytään periaatteessa saamaan käyttöjärjestelmä toimimaan suhteessa sen käyttäjän tavoitteisiin mitä mielivaltaisimmilla tavoilla. Yksinkertaisimpina esimerkkinä hiiren pointterin liikkuminen viistoon, kun käyttäjän tarkoitus on siirtää pointteria vaakasuunnassa.

Huonetilan 3D-laserskannaus. Luvattoman pääsyoikeuden järjestyttyä kuvataan huonetilat 3D-laserskannerilla ja muodostetaan kerätyn datan pohjalta pistepilvi, jonka pohjalta huonetila voidaan rekonstruoida tietokoneella.

Ikkunan läpi etäkuuntelu laserilla. Äänenpaineen vaihtelut sisätiloissa korreloituvat ikkunassa ikkunan värähdysliikkeenä, joka voidaan sopivalla laitteistolla konvertoida takaisin ääniaalloiksi. Vaihtoehtoisesti videokuvataan lasin läpi esim. kasvien lehtien väreilyä.

Elektromagneettinen säteily. Vaikkei laitteiden ja johtojen vuotama elektromagneettinen säteily ehkä mahdollista täydellistä jostain läpikulkeneen datan takaisinmallintamista, erilaisia profiileja niiden perusteella voi muodostaa. Vuotava säteily voidaan konvertoida jonkin algoritmin avulla signaaliksi, joka voidaan vahvistimien avulla kuljettaa lukuisia erilaisia siirtoteitä pitkin hyvinkin kauas.

Heijasteet. Ei tarvitse olla tasapintainen peili, jotta voitaisiin kuvata etäämpääkin, mitä jossain huoneistossa tapahtuu, sillä tietokonealgoritmit pystyvät palauttamaan erikoisemmistakin muodoista heijastumiset selkeään muotoon. Heijastavien pintojen epätasaisuus vaikuttaa merkittävästi siihen kuinka selkeä kuvajaisesta muodostuu. Jos pinta on epäsäännöllisen karhea, selkeää kuvajaista ei muodostu, koska valonsäteet heijastuvat sinne tänne. Tätä kutsutaan diffuusiheijastukseksi.

Malicious devices. On ollut harvinaisia tapauksia, jotka eivät ole jääneet anekdoottien tasolle, missä tietokonevirus on onnistunut pesiytymään tietokoneeseen asennettuun näytönohjainlaitteeseen, eikä poistu sieltä edes tietokoneen sammuttamisen jälkeen. Todennäköisempää on kuitenkin, että haittaan tarkoitettu muutos laitteiston toiminnassa on aiheutettu jo tuotantovaiheessa. Tai sitten jokin yksittäinen pintaliitoskomponentti on vaihdettu esim. myyntiliikkeessä, jossa tietokoneiden emolevyt saatetaan monesti myydä avoimessa pussissa olevassa laatikossa, jossa ei ole minkäänlaista sinettiä tms. ollutkaan.

Pilvipalvelun koodin kustomoitu muokkaus. Verkossa on paljon palveluita käytettäväksi, eikä käyttäjä aina voi olla varma, etteikö joku palvelun koodin tuottamiseen osallistunut ole lisännyt mukaan esim. triggeriä, joka muokkaa tietyn käyttäjän eteensä saamaa sisältöä esim. sen mukaan, mitä esim. jokin sensori jossain tai tilanne jossain toisessa tietojärjestelmässä kertoo.

Tiedostokorruptio. Kiusallisimpia muutoksia joita tiedostoihin voi salaa tehdä, on tehdä niin vähäisiä muutoksia kerrallaan, ettei niiden käyttäjä huomaa muutoksia ennen kuin paljon myöhemmin siinä vaiheessa, jossa varhaisimmat backupit on jo poistettu ja jäljellä on ehkä vain viimeisin versio, joka on esim. 20 %:sti korruptoitunut.

Man-in-the-middle. Tietokoneen tai mobiililaitteen (tai IoT-laitteen) ja palvelimen väliin voi joidenkin erityisten tapahtumien seurauksena päästä kenties pysyväluonteisestikin mukaan ihminen, joka pystyy käsittelemään tieto- ja datavirtoja reaaliajassa, sisältäen niin suodatuksen, estämisen kuin poistamisenkin. Jos sähköposti ei siis jostain syystä pääse koskaan perille yhtään kenellekään, tässä voi olla eräs syy sille.

Häiritsemällä vaikuttava..

1a. Osallistuu ”häirintäpelissä” tarvittavan merkittävyyden keräämiseen itseensä ja/tai edustamaansa yritykseen. Tässä pyritään mm. siihen, että pelkkä esiintulo jossain myöhemmässä yhteydessä on joko suoranaista ärsyyntyneisyyttä tuottavaa tai vähintäänkin se toimii dopamiiniaineenvaihduntaa piristävänä, mikä tekee uusien ärsyttävien muistijälkien rekisteröitymisen suoraan pitkäaikaismuistiin helpommin tapahtuvaksi.

1b. Osallistuu yhden tai useamman ”häirintäpelissä” käytetyn assosiaatioklusterin muodostamiseen.

1c. Osallistuu ”häirintäpelissä” tarpeen mukaan uudelleenaktivoitavien, pitkäkestoisesti mieleenjäävien mielteiden eli ikimuistojen luomiseen.

2a. Tiedostaa aiheuttamansa stressin tuottaman elimistöä suorastaan tuhoavan vaikutuksen, sekä otsalohkon eksekutiivisten toimintojen salpaantumisen. Sisältää mm. hormonitasopainojen vaihtelut liittyen todennäköisesti ainakin vasopressiiniin, dopamiiniin, serotoniiniin ja GABAan; verisuonten ahtautumisen; hiusten lähdön; lisääntyneen glukoosin, kivennäisaineiden ja vitamiinien kulutuksen; lyhytmuistin toiminnan häiriintyminen (muistista palauttamisen vaikeus, päättelykykyyn liittyvät toiminnot ym.).

2b. Tiedostaa kohdeyksilön elämässä etenemiselle aiheuttaman haitan suorittaessaan lukuisia esiintulemisen täsmäajoituksia (pienellä ajallisella toleranssilla) merkittäväksi tekeytymisensä jälkeen. Sisältää mm. kohdeyksilölle tärkeiden asioiden (tapahtumat, henkilöiden tapaamiset, matkalle lähtemiset ym.) yhteydessä esiintulemiset; mediassa ei-pelkästään esiintyneiden, vaan kohdeyksilön sieltä tiedetysti lukeman/katsoman aineksen vastaanottamisen yhteydessä esiintulemiset; heräämisen aikaiset ja heräämiseen johtaneiden tapahtumien aikaiset esiintulemiset; lenkkeilynaikaiset; verkosta lukemiseen syvästi keskittyessä esiintulemiset; verkkopalveluiden ja muiden IT-aiheisten tekemisten aikaiset esiintulemiset; kaupassakäynninaikaiset.

2c. Tiedostaa milloin kohdeyksilö on heikoimmillaan ärsyttävien muistijälkien helpomman muodostumisen ja pitkäaikaismuistiin jäämisen kannalta. Iskee todennäköisimmin juuri silloin, kun kohdeyksilö ilmentää uupuneisuutta, väsyneisyyttä, nuutuneisuutta tai on aivan eri tilaan ja paikkaan orientoitunut kuin mihin ärsyttäväksi tarkoitettujen asioiden voisi luonnollisesti ajatella liittyvän.

3a. On tiedotuslistalla, kun kohdeyksilölle tapahtuu jotain erityistä jossain päin asuinkaupunkia. Ilmenee melko tavanomaisesti silloin, kun kohdeyksilö on ollut jollain tapaa uudistamassa itseään tai ”tuulettamassa mieltään” jossain kauempana.

3b. On tiedotuslistalla, kun kohdeyksilön käyttäessä tietokoneitaan tai mobiililaitteitaan ilmenee kohdeyksilön havaiten/aistien jotain erityistä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että on hyvin läheisessä yhteydessä niihin tahoihin, jotka pystyvät etämonitoroimaan ja -kontrolloimaan on-demand -tyyppisesti kohdeyksilön henkilökohtaisia, verkkoon liitettyjä laitteita (verkko voi tarkoittaa tässä myös sähköverkkoa).

3c. On tiedotuslistalla, kun kohdeyksilön sähköpostiin saapuu jotain erityistä sisältävä sähköpostiviesti, mutta jota kohdeyksilö ei välttämättä ole vielä edes lukenut, sekä silloin kun kohdeyksilö lukee tuon jonkin erityisen sähköpostin. Tarkoittaa käytännössä sitä, että on hyvin läheisessä yhteydessä niihin tahoihin, jotka pystyvät lukemaan luvatta kohdeyksilön sähköpostin tai vaihtoehtoisesti tuntevat sen tahon, joka lähetti sähköpostin.

Häiritsijöiden vakiokeinoja

Priming. Vastoin mahdollisesti yleistäkin käsitystä yhden ajatuksen ”esiinlämmittely” ei todennäköistä vain yhden jonkin muun ajatuksen myöhempää esiintuloa, vaan useiden ajatusten esiintuloa. Tämä todennäköistäminen perustuu siihen, että ajatuksien esiintulon voi ajatella vaativan eräänlaisten kriteerien täyttymistä ja yhden ajatuksen esiinlämmittely voi täyttää esim. 1/3 tarpeellisista ajatuksista, jotka yhdessä johtavat johonkin tiettyyn ajatukseen. Monista ihmisistä on vaarallisen houkuttelevaa kehitellä sellaisia altistumien joukkoja, jotka vievät jonkun ajatuksia toistuvasti kohti jotain esim. ällöttävää. Tyypillistä on esiinlämmitellä sellaisia ajatuksia, jotka tuottavat myös emootioita ja vahvempiakin tuntemuksia, sillä sellainen aiheuttaa liikettä aivojen välittäjäaineisiin, mikä vahvistaa muistijälkiä ja tekee myöhemmät ajatusten esiinlämmittelyt helpommaksi ja vähemmän ärsykettä vaativaksi.
Poukkouttaminen (Goldbergin kone). Voidaan ajatella olevan luotavissa sellaisia suggestioihin pohjautuvia ohjauskeinoja, joiden avulla saadaan joku henkilö esim. kulkemaan pitkänkin matkaa täsmälleen tietyistä reitin pisteistä toiseen tiettyyn pisteeseen ja toimimaan tuon kulkemisen aikana vähintään suurinpiirtein tietyllä tavalla esim. sanankäytön ja elekielen osalta.
Samanryhmäisyydellä aktivointi. Ihmismieli poimii varsin hyvin havoinnoille altistumien joukosta ne, jotka sopivat jonkin piirteen osalta jollakin tapaa yhteen. Kun näitä samankaltaisuuksia ilmenee sopivan lyhyen aikajakson aikana useita, mieli alkaa herkemmin bongata ympäristöstä sellaisia ilman tyrkyttämistäkin. Tai jos jokin piirre on jo muutenkin ollut viime aikoina mielessä aktiivisena, ei sen herkistämiseksi tarvita niin montaa altistumaa.
Tarkennustekniikka. Ajatuksia on suht helppo johdatella mihin aiempaan muistoon vain, kunhan ohjausvaikutuksia (vihjeitä) on sopivanlaisesti. Vrt. Monacon kasinon pelipöydän hoitajan takana seisseen nuoren naisen käsilaukku. ■

Ryhmän keskinäisen luottamuksen testaaminen: brainstorming-sessio sanan keksimiseksi. Luottamusta on, jos tyhmyyksiäkin kehdataan lausua.

Eläimiä (lintuja, koiria ym.) voi käyttää automatisoidun, sensoritriggeroituvan häirinnän osana siinä missä koneitakin. IoT, M2M, you know?

Aivojen aktiviteetti aiheuttaa dynaamisia, epigeneettisiä DNA-muutoksia?

Mitokondrioiden määrä, synaptisten liitosten irtoilu/lisääntyminen, reseptoritiheys.. tälläista ei olemassa ihmisten arvostellessa toisiaan.

Tietoteknologia häirinnän välineenä

Tietynasenteiset vaikuttamaan pyrkijät pitävät tietoteknologia-avusteista häirintää siitä kätevänä, että nopealle reagoinnille ja mahdollisille vääränlaisesta reagoinnista johtuville virheille ei jää niin paljon sijaa. Tälläin esim. tietokoneet voi saada **triggeroitumaan** suorittamaan jotain tietynlaista tietynlaisten olosuhteiden vallitessa ilman, että kenenkään ihmisen tarvitsee olla suorittamassa sellaista **valvontaa**, missä pyritään tunnistamaan sopiva hetki toiminnalle. Tai jos joku haluaa olla paikalla tai olla ottamassa osaa, kun jotain erityistä alkaa tapahtumaan, voi fiksusti toteutettu vaikuttaminen sisältää **käytöksenennakointijärjestelmän**, joka ilmoittaa osallistuville, milloin on syytä alkaa valmistautumaan. Esim. kesällä 2016 itselle saapui niin valtaisasti puhelinmyyjien soitteluita 040-alkuisista numeroista merkitsevältä tuntuvilla hetkillä, minkä seurauksena ”tavallistenkin” puheluiden vastaanottamisen mielekkyys saattoi sisältää vähintään ylimääräistä varautumista siihen, että vastaanotettava puhelu ei olisi vastaamisen arvoinen. **Merkitsevyyden tuntuisuus** viittaa tässä siihen, että aivan kuin joku olisi vakoillut omaa tietokoneen käyttöä ja soittanut silloin, kun erityisesti ei olisi ollut sopivaa.

Watch Dogs -tietokonepeliä (vanhempi kahdesta) pelatessa oli ilmeisesti suhteellisen helppoa jättää yksittäisten tapahtumien osalta epävarma tuntuma siitä, onko kyse sattumasta, että jonkin peliin mukaan tulleen pelaajan nimi assosioituu olennaisesti omaan elämään, mutta kun jokainen muutamasta kymmenestä **mukaantuppautumisesta** vaikutti sellaiselta ja lisäksi jokainen mukaantuppautuminen alkoi sellaisella hetkellä, että se ajoittui juuri siihen kohtaan, missä hyvä pelifiilis oli korkeimmillaan, ei sattumantuntemuksesta jäänyt paljoa jäljelle. Watch Dogs itsessään on peli, jossa murtaudutaan tietojärjestelmiin, ajellaan autolla, juoskennellaan eri maisemissa ja nalkitetaan pahiksia. Mukaantuppautumiseen on päällä/poissa asetus, mutta tunne **monitorin näkymän** reaaliaikaisesta päätymisestä jonnekin muuanne pysyi yllä läpi koko pelin. Eräs nimivalinta suggestoi vahvasti aiempiin Saimaan ammattikorkeakoulussa opiskeluihin, missä olin eräässä luokkatilassa puhunut luokan perältä 20 minuuttia hyvällä ja selkeällä äänellä kuvaillessani kanssaopiskelijoilleni harjoitustyön kohteena ollut bugitestausohjelmistoa.

Useimmiten tietokoneella tapahtuvat poikkeavuudet ovat jonkinlaisia **laukaistavia skripti-toimintoja**, jolloin esim. verkkosivuja selaillessa sivu skrollautuu vauhdilla johonkin DOM-elementtiin (esim. painikkeen luo) tai luvaton etäkäyttäjä ottaa käytetyn tietokoneen **oheislaitteen** hetkeksi kontrolliinsa (esim. hiiren pointteri tekee ylimääräisen kaarimaisen liikkeen). Jälkimmäisessä tapauksessa käy toisinaan niin, että kahden eri henkilön suorittamat hiirenliikkeet summautuvat, jolloin yhden siirtäessä vasemmalle ja toisen oikealle, hiiren pointteri kulkee sekavan oloisesti ylös- tai alaspäin.

Verkkoyhteyden jumittaminen on aiemmin ollut jonkinlaisena häiritsijöiden suosikkina, eikä siihen ole auttanut edes se, että sadattelee itsekseen ääneen ”minkälainen yleisö pitää tällaista häirintää toistuvasti jatkamisen arvoisena”. Neljän eri reititinlaitteen ja kolmen eri tietokoneen emolevyn käytön aikana on ilmennyt samanlaista **verkkoyhteyden tukkeuttamista**, missä juuri äskettäin käydyil-

le sivuille verkkosivuille pääsee, mutta mihinkään uuteen ei pääse. Vaihtoehtoisesti kaikista muista langattomaan reitittimeen liitetyistä laitteista pääsee verkkoon paitsi pöytätietokoneesta, eikä siihen auta muu kuin **reitittimen resetointi**. Muitakin variaatioita on ilmennyt kuten kaiken muun dataliikenteen kelpoisena kulkemiseen, mutta verkkosivujen kuvat ovat saapuneet rikkonaisina.

Osa häirinnästä on ollut sellaista, että intuitiivisesti ei vaikuta olleen mahdollista muu kuin se, että häirintä on valmisteltu käytetyn verkkopalvelun toteuttajan toimesta. Esim. **Nordean verkkopankissa** ei laskuja maksaessa ole koko vuotena 2016 tullut muita maksun vahvistamiseen pyydettyjä kirjainmerkkejä kuin P,D,K ja L, mutta voisi mennä tovi muodostettua algoritmista/loogista/tilastollista selitystä sille, miksi näin ei voi olla. Tai mitenpä suhtautuisi siihen, että Googlen kuvahaku tuotti tiettynä aikana **hakutuloksia**, joka sisälsi näennäisesti sellaista, mikä ei vain yksinkertaisesti sovi joukkoon ja näitä oli tyypillisesti niin vähän, että ne erottuivat joukosta korostuneesti kuten haettaessa hakusanoilla ”kroisos pennonen”, jolloin mukaan päätyi kuva kahdesta hevosesta. Ja kun YouTuben haulla haki hakusanalla ”SharePoint”, mukaan päätyi video Idols-kisaan liittyen, pikkukuvassa näkyen vain sana ”dols” erittäin nuoren ja hintelän pojan kera. Joku voisi olettaa, että Google on tahallaan näprännyt hakutuloksia **generoivaa ohjelmointikoodia** jossain erityisessä tarkoituksessa, mutta tästä mietteestä ei ole helppo päästä kovin pitkälle eteenpäin. Googlen verkkosivuhaullahan päätyy monesti esim. keskustelufoorumeiden monisivuisten keskustelujen keskelle, missä ei ole kenellekään mitään relevanttia tietoa, mutta käytetyissä nimimerkissä on henkilökohtaista suggestoivuutta.

Lisää esimerkkejä

On jokseenkin työlästä arvioida ovatko erikoiset tapahtumat, missä tietoteknologia näyttelee jotain osaa, missä määrin mahdollisia tapahtua ilman kenenkään ulkopuolisen vaikuttamista vai ovatko ne osana jotain laajempaa vaikuttamispyrkimystä.

Tilanne Eclipse-ohjelmistokehitysympäristössä. Kun tietokoneen käyttäjärjestelmä tai käytössä ollut sovellus alkaa käyttäytyä omituisesti tai kenties tyypilliseksi käyvästi ärsyttävästi, sellainen ei käytännössä koskaan tapahdu muuna kuin sellaisena hetkenä, jolla on runsaasti runsaasti symbolista merkittävyyttä ja tietynlaista suggestoivuutta. Esim. Eclipse-sovelluskehitysympäristö toimii normaalisti täysin ok päivätolkulla, mutta toisinaan luvaton etäkäyttäjä rikkoo jotain. Normaaliin ohjelmistokehityksen rutiineihin kuuluu, että aina silloin tällöin luodun ohjelmistokoodin sisältämät tiedostot tallennetaan versionhallintajärjestelmään, mutta eräänä kertana tietyn yksittäisen tiedoston kohdalla ilmeni uudenlainen ongelma, mikä herätti ajatuksen siitä, että luvaton etäkäyttäjä on editoinut exim. HEX-editorilla jotain olennaista versionhallintajärjestelmän sisältämään asetustiedostoon. Kaikki muut tiedostot säilöytyivät normaalisti, mutta ShoutReplyControllerin kohdalla ilmaantui virhedialogi, jonka ilmaisemaa virhetilannetta ei pitäisi pystyä muodostumaan. Virheilmoitus antaa ymmärtää, että sellaista hakemistoa ei löydy kuin ”lanteenpaikka”, joka taasen on kaksi kirjainta menettänyt ”tilanteenpaikka”, jollainen se oletettavasti pitäisi olla.

Puhelinnumeroiden merkittävyys muina numeroina. Toisinaan jostain virastosta soitetaan

vastaamattomasti muusta kuin jonkun työntekijän henkilökohtaisesta numerosta tai sitten puhelinmyyjäksi osoittautuva soittaa esim. 040-alkuisesta numerosta, joita tulee käytyä hakemassa kokeeksi Google-haulla, jos puhelinnumeroista tietoa kertova mobiilisovellus ei kerro mitään erityistä. Jostain syystä tälläisten hakukokeilujen top 10 sisältää monesti paljon sellaista, mikä assosioituu suoraan asianomaisen senhetkisen elämän tapahtumiin, virittää mielessä esiin tietynlaisia geometrisia muotoja (esim. sana ”ruoto” tai ”katto”), sekä palauttaa taas kerran mieleen jotain samaa, jota on käytetty eräänä avainsanana häirintäpelissä (esim. sanat ”rasismi” ja ”natsi”).

Käyttöjärjestelmän toimintojen triggeroinnit. Monesti tuntuu siltä kuin joku ulkopuolinen haitantekijä pystyisi säätämään tietokoneen toimintaa laitteistotasolla vaikuttaen yksittäisten sovellusten toimintaan, mutta pyrkisi kuitenkin pitäytymään vain sellaisessa häirinnässä, joka tuottaa ”soveltuvia” suggestioita tai jotka keskeyttävät keskittymisen mahdollisuuden. Jossain aiemmassa vaiheessa esim. kovalevyjen defrag-, indeksointi- tai antivirus-toiminnot käynnistettiin ilman, että niillä olisi minkäänlaista ajoitettua tehtävää suoritettavana ja usein jopa niihin ai- koihin, jolloin niille oli asetettuna käynnisty- miskielto (esim. tietokoneen ollessa kuormitet- tuna muista tehtävistä tai ne oli kokonaan pois päältä kytkettynä). Tyypillistä on, että käy- dessä tutkimaan käyttäjärjestelmän tausta- ohjelmille määritettyjä konfiguraatioita, seu- railemaan logitietoja ja tarkkailemaan tietoko- neen, sen laitteistokomponenttien ja sovellusten toimintaa esim. muistin- resurssien- ja tiedostojenkäytön osalta, alkaa ratkaistuksi tulleilta näyttäneiden oireilujen tilalle tulla uusia, jotka vaatisivat lisää perehtymistä ja niiden jälkeen taas uusia. Käytännössä sitä on varsin hankala muistaa, mitä konfiguraatiota itse on tehnyt, koska konfiguroitavaa on valtavan paljon, jolloin etäkäyttäjä voi laittaa jonkin asetuksen takaisin päälle, eikä itse olisi aivan varma kumpi sen laittoi takaisin tai mihin asentoon sen viimeksi jätti. ■

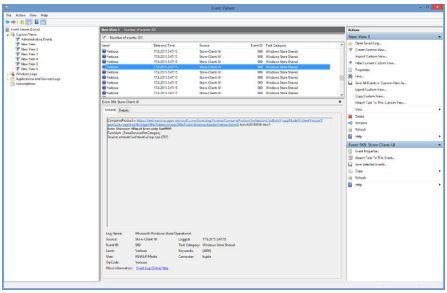

Jälleen naapurin pihan kohdalla villiä koirien huutoa ja ulvontaa sillä ajoituksella, kun Zooski-deittisovellus lähettää tiedoteviestin. Tällä kertaa joku Minna-92 on osoittanut kiinnostusta profiiliani kohtaan. Ruohonleikkuun aikana joku kytkee älypuhelimesta ajo-toiminnon päälle, älypuhelimen lojuessa löyhästi housun taskussa.

Tuota sanaa se varmaan käyttäisi

Olisi täysin luontevaa ajatella, että salaista ihmisiin vaikuttamista on ollut vähintään niin kauan kuin vaikkapa Lappeenranta on ollut kaupunki ja että sitä olisi harrastettu niin lehdistön kuin kaupungin virastojen toimesta kuin myös erilaisten yritysten ja kaupunkilaisten toimesta, mistä sitten seuraisi, että yhden tai useamman tarkoituksen vuoksi vaikuttaminen kohdistuisi usein ja pitkäaikaisesti johonkin tiettyyn tai tiettyihin ihmisiin.

Ohjailtuja ja vaikutettuja ihmisiä voi olla useita, joista jotkut voivat tulla vaikuttaneeksi kohdeyksilön elämään tahattomasti tai sitten he eivät koskaan kohtaa häntä, eikä heistä ehkä ikinä tule mitään sellaista, mistä voitaisiin lukea uutisista, vaan he ovat vain eri ohjailuproduktioon kuuluvia. Eri ohjailuproduktioon kuuluva voi olla myös sellainen, joka saadaan motivoitumaan vaikuttamaan tietyn kohdeyksilön elämään, mutta joka jää silti eräänlaisen välineen asemaan, joka ei tiedä kuuluvansa johonkin ohjailuproduktioon. Tai ehkä hänestä tulee julkisesti laajoihin ihmisjoukkoihin vaikuttava ihminen, joka siinä samalla vaikuttaa myös jonkun kohdeyksilöön elämään. Ihan miten päätetään. Tai ainakin yritetään.

Vaikuttamaan pyrkivien ote kohdeyksilön elämästä ei välttämättä ole niin hyvälaatuista, ettei hän voisi tehdä merkittävästi elämäänsä vaikuttavia valintoja, joiden valitsemisessa ei olisi erityisempiä paineita, vaan kaikki tiettyyn asiaan liittyneet vaihtoehdot olisivat helppoja ja käypiä valintoja. Siltikin, halukkuutta ”ohjailuproduktion” jatkamiseen riittäessä, voi tehdä olettamuksen, että jonkinlaista pilotointia, joukkoa sekalaisia kokeilua ja varmatoimiseksi osoittautunutta vaikuttamista pidetään tärkeänä jonkin tulevan ajan suhteen.

Siltikin, monet niistä ihmisistä, jotka ovat halunneet antaa ymmärtää, että juuri he ovat aikoinaan olleet erityisen paljon vaikuttamassa siihen, minkälaisia elämänkokemuksia kohdeyksilö saa osakseen, ovat jälkeenpäin ajatellen olleet niin nolon varovaisia, että heiltä on mennyt tuhatmäärin hyviä tilaisuuksia täysin hukkaan. Aivan kuin he eivät olisi uskoneet riittävästi toimintansa perusteisiin eli yksilöihin vaikuttamisen teorioihin tai ehkä he ovat olleet muiden heille antamien ohjeiden varassa? Hehän eivät aina ole olleet esim. tietoteknisesti suuntautuneita, eivätkä edes erityisen lahjakkaita siinä, vaan vasta myöhemmällä iällä (alle kaksikymppisenä) innostuneet enemmän oma-aloitteisiin vaikuttamiskokeiluihin.

Kohdeyksilön mielen toimintaa ohjaillessa, sen toimintaa arvaillessa ja arvailemisen mahdollisuuksia pohjustaessa kertyy herkästi niin

paljon dataa tietojärjestelmien käsiteltäväksi ja varsinkin ihmismielien käsiteltäväksi, että monenlaiset kompromissit lienevät kelvanneen. Kaikkihan eivät voi olla professoreita, eikä virtuaalitodellisuudessa katseltavissa oleva grafiikka tilannetietoineen ole ollut tavanomaista lähentelevää kuin vasta vähän aikaa. On myös helpompi selittää mukaan tuleville agenteille, mistä on kyse, kun ei-professori pystyy selittämään toimintaa ilman erityisempää selittämiseen valmistautumista ja mukaan tuleva pystyy ottamaan selityksen vastaan selittämisen kuuntelemiseen erityisemmin valmistautumatta.

Eräs tärkeä keino vaikuttamiseen on jo pitkään ollut primingsignaalien hyödyntämiseen perustuva, sillä sen käytöstä ihmiset voivat keskustella puheen avulla, jolloin osallistujien mieltymyksiä ajatellen sosiaalinen aspektikin tulee huomioiduksi. Paljastavaa sen hyödyntämisessä, toimintaa takaisinmallintaen (eng. reverse engineering), on se, että siinä on tyydytty sillä tapaa laadullisesti välttävään toimintaan, että kohdehenkilön suorittaman oletetun ajattelemisen kohteen ja oletetun havaitun kohteen välillä on niin vähän eroa, että kohdeyksilön ajattelua mallintava algoritmi voi viitata molempiin samalla muuttujalla (esim. ”kohdeı”). Toki myöhempinä vuosina, tutkimustiedon aivoista ja mielen toiminnasta lisääntyessä, sekä paremmin koulutettujen ihmisten tullessa mukaan uusiksi agenteiksi, saavutetaan paremman laatuista mallinnusta, ennakoitavuutta ym. mutta varhaisempina aikoina näin ei vielä ollut. Psykologiaa tieteenä on toki ollut jo vuosisata sitten, mitä on varmasti edeltänyt suuri määrä kokeiluja ihmisillä aina sieltä asti kuin ihmiselle on ollut puhumisen ja ajattelemisen kyky.

Mitenkähän osallistuvat agentit perustelevat vaikuttamiseen osallistumisensa itselleen?

Vaaroja

Tietoturva-aiheisia poimintoja IEEE Xploresta ja Dark Readingistä.

Human Activity Recognition from Environmental Background Sounds for Wireless Sensor Networks (2007)
Sound feature extraction (MFCC) and classification dynamic time warping (DTW) algorithms are applied to recognizing the background sounds in the human daily activities. Applying these algorithms to typical daily activity sounds, average recognition accuracy of 92.5% can be achieved. (id: 4239009)

A software architecture for activity recognition from smartphone sensor data (2017)
Smartphone-based Human Activity Recognition (HAR) systems can exploit the full set of embedded sensors beside the accelerometer in order to increase the accuracy of the detection process. At the same time, the practical deployment of such systems can result highly challenging since it must cope with the limited computational resources and the battery constraints of the mobile devices. (id: 8078368)

Wi-Wri: Fine-Grained Writing Recognition Using Wi-Fi Signals (2016)
As our major contributions, we propose a written detection algorithm for extracting the written activity from Waveform of Channel State Information (CSI) signal, a small scale motion recognition framework for rough letter input and a dictionary-based rectification to improve the input accuracy. The experimental results based on our implementation show that Wi-Wri can achieve more than 98.1% detection accuracy for detecting the motion of writing letters and more than 82.7% recognition accuracy for recognizing written letters. (id: 7847099)

Developers Failing to Use Secure Open Source Components (2018)
Only half of developers using open source components in their software update them to use the most secure version, according to CA Veracode. (Dark Reading)

(jatkuu..)

Ajattelevatko he, että kohdeyksilö on jotenkin pysyväluonteisesti jotenkin tietynlainen ja että hän olisi sellaista joskus myöhemminkin vai hyväksyvätkö he sen, että kohdeyksilöä yritetään muokata tietynlaiseksi ja agentin on tietyssä roolissa toimien varmisteltava tällaista kehityskulkua? Entä miten he ottavat vastaan tiedon siitä, että ohjailuproduktio ei ole laadullisesti täydellinen, vaan siihen on tullut paljon muunnoksia ja korjailuja, ja että on tehty kömpelöitä yritelmiä saada kohdeyksilö tuntemaan, että jokin sellainen, mikä ei alun perin ollut tarkoitettu häneen vaikuttavaksi, olisi ollut juurikin jotain sellaista? Jääkö lopulta enää mitään alkuperäistä jäljelle tai muuntuuko toiminta pelkästään jonkinlaisen uudenlaisen maailmanjärjestyksen kannattajajäsenien pyrkimyksiksi estää heidän toimintaansa hyväksymättömien mahdollisuuksia saavuttamasta tavoitteitaan ajattelussaan ja elämässään yleensä? ■

Ohjailuun mukaan halunneet saattavat

- ilakoida sillä, että ”ei kyllä ihan äkkiä arvaa, mistä on kyse..”
- laskelmoida sen varaan, että ajallisesti etäämmältä muistoja tarkastellen, eri paikoissa tapahtuneet asiat eivät tuntuisi riittävän erilaisilta, vaan tapahtumien muistelussa olisi toisiinsa sekoittuneisuutta
- aikoa pyrkiä varmistelemaan, että kohdeyksilö olisi joskus myöhemmin niin huonomuistinen, että ei muistaisi kuka teki milloin ja mitä
- arvioida, mitä sanoja kohdeyksilö tulisi joskus myöhemmin elämässään tarvitsemaan oltuaan ohjailtu ja pakotettu tietynlaisiin elämänlinjoihin ja muokata hänen suhtautumistaan noihin sanoihin jo kaukaa ennalta
- esittää tietyn nimistä, jotta saataisiin tietynlaiset tilanteet muistumaan myöhemminkin tuon nimen muistamisen kautta
- aiheuttaa erilaisia muistijälkiä tahallaan
- olla olleet jo kaukaa ennalta tietoisia, mitä ulkomaisissa tv-sarjoissa tai ulkomaisessa politiikassa tulee tapahtumaan, jotta voitaisiin valmistella saamaan kohdeyksilö tuntemaan niiden kertovan hänestä
- tunnistaa, mitä suomalaisiinkin vetoavaa sanailua ja symboliikkaa ulkomailla tullaan käyttämään kymmeniä vuosia myöhemmin, jolloin voidaan kasvattaa kohdeyksilöä käyttämään niitä eri tarkoituksissa kuin mihin niitä myöhemmin tullaan toisaalla käyttämään
- saada konsultointiapua siihen, miten minkäkinlainen mieltä valmisteleva häirintä toteutetaan
- jaeskella muiden osallistujien käyttöön tietoa kohdeyksilölle tapahtuneista asioista

Rekrytoivan erehdys

Hyvältä tuntunut työnhakijakandidaatti voi päätyä riskialttiiksi yrityksen työntekijäksi sitä nopeammin, mitä helpommaksi ihmisiin vaikuttaminen käy muita ihmisiä sosiaaliseen häirintään joukkoistamalla, tekoäly-avusteisia tietojärjestelmiä hyödyntämällä ja häirintää automatisoimalla. Vähemmän hyvältä tuntuva taasen voisi muuntua nopeastikin hyväksi työntekijäksi, jos osattaisiin tunnistaa, mitä hänen mielensä toimintaa vaikuttavaa voitaisiin kenties helpostikin muokata.

Kun työnantaja tai hänen rekryävä edustajansa valkkailee sopivia uusia työntekijöitä, hän pyrkii asettelemaan kandidaatteja jonkinlaiseen järjestykseen, mutta ihmisen älyn rajoitteista johtuen, hän ei pysty ottamaan erityisen hyvin huomioon vaikutelmien muuttuvuuteen vaikuttavia seikkoja. Riski voi yhden kandidaatin kohdalla tuntua selkeältä ja toisen kohdalla ei ollenkaan, mutta tämä olisi vain joko hetken tuntemus tai tuntemus, joka ei vähän ajan kuluessakaan saa osakseen sitä koettelevuuksia. Voitaisiin esim. arvioida sitä, saattaisiko joku työntekijäksi haluava joutua kohtaamaan yrityksen ulkopuolelta suuntautuvaa häirintää tai jonkinlaista vaikuttamista, joka vaikuttaa hänen työnsä tulokseen, työntekotapoihin tai työn tekemiseen laatuun, mutta vaikka yhden kohdalla tuntemukset olisivatkin selkeitä, niin mikä takaisi sen, että arvio kohdistuu samanvertaisena johonkin toiseen kandidaattiin?

Häirintä sanana kuulostaa helposti joltain sellaiselta, joka olisi ulkopuolistenkin helposti havaittavissa ja vaikuttaminen taasen kuulostaa sen verran abstraktilta, ettei sen kaikkia erilaisia esiintymismuotoja tulisi helposti edes hoksanneeksi, ellei tietäisi mitä mielestään etsiä. Vaikuttamista tavoilla, joihin sisältyy jonkinlaista pakottamista havaitsemaan tai ajattelemaan jotain tai jotenkin, voi kuitenkin pitää häirintänä, vaikka kohdistuvat teot olisivat maltillisesti tuotettuja ja koettuja.

Olisi älyllisesti epärehellistä ajatella, että riskialttiita ihmisiä häirinnälle olisivat kategorisesti ottaen jotkut tietynlaiset ihmiset. Samantienhän voitaisiin palata aikaan, jolloin älykkyyttä arvioitiin kallon ulkoisen muodon perusteella ja tehtiin siltä pohjalta varmoiksi määriteltyjä luokitteluja ihmisistä. Työnantajat saattavat myös ajatella, että jotkut ihmiset olisivat jotenkin alttiimpia vaikuttamiselle siitä syystä, minkälaiset heidän aivonsa oletetusti ovat tai että heidän persoonansa on muodostunut sellaiseksi, että vaikuttaminen on jotenkin helpompaa. Tällöin vaihtoehtojen joukoista puuttuisivat sen mahdollisuuden hyväksyminen, että vaikutelma enemmästä alttiudesta olisi korjattavissa jollain kenties helpollakin tavalla. Ylimääräisten ajatusten voisi ajatella kuluttavan ajatusresursseja esim. 20 %:n edestä tai jokin neurobiologisesti selitettävissä oleva, kaikkea ajattelun laatua parantava/heikentävä tekijä on säädön tarpeessa ja siihen auttaisi jonkinlainen ”aivojen detox” tjs. kuten aerobisesti

tehokas suorite. Lieköhän missään pyydetään ottamaan työhaastatteluun mukaan myös lenkkeilyvermeet?

Jos tarkoituksena on saada uutettua jonkun työntekijän (esim. kuvittaja, ohjelmistoarkkitehti, journalisti tai laborantti) ajatteluun ideaa, joka johtaa esim. tietynlaisiin työn toteutustapoihin, tietynlaisen sisällön mukaan sovittamiseen tai tietynlaisiin virheisiin päätymisiin, voi tällainen olla alun perin suunniteltu periaatteessa missä tahansa. Primääri vaikuttamisen kohde ei välttämättä ole tietty työntekijä, vaan häntä voidaan pyrkiä saamaan toimimaan vaikkapa siten, että yrityksen tuotanto sen asiakkaiden tai muiden näkökulmasta muuttuu jonkin tavoitteen mukaisella tavalla. Tämä muutos saatetaan havaita nopeasti, mutta voi mennä kuukausiakin.

Työnantajan ei ehkä pitäisi olettaa, että jo palkatut työntekijät olisivat jotenkin itsestään selvästi lojaaleja hänelle. Joillekin heistä työssä käyminen yleensä on väline tai keino jonkin saavuttamiseksi eli ”vain osa elämää”, mutta joillekin tehty työ tarjoaa tilanteiden välineellistämisen mahdollisuuksia, jotka voivat toisinaan tai pitkäaikaisesti kohdistua haitallisesti tai ohjaavasti johonkin toiseen työntekijään. Toinen työntekijähän pääsee lähemmäksi sitä työntekijää, johon jo muutenkin voi kohdistua työajan ulkopuolella kaikenlaista vaikuttamista. Jos tavoitteena on työntekijän irtisanoutuminen työstä, voi tätä kehitystä olla edistämässä myös työnantaja tai jonkin osaston johtohahmo kuten vaikkapa silloin, jos tavoitteena on muokata jäljelle jäävien työntekijöiden joukosta enemmän jonkin toiveen mukaisia.

Käyttökelpoiseksi valmisteluksi voi muodostua sekin, että saadaan joku toistuvasti epäilemään itseään tietynlaisen tekemisen yhteydessä kuten luulemaan, että tietynlaiset merkkivirheet esim. sähköpostiviesteissä ja ohjelmointikoodissa olisivat omaa tekoa, vaikka todellisuudessa luvaton etäkäyttäjä on etäkäyttänyt näppäimistöä tai muuttanut kirjoitettua suoraan tietokoneen muistista tai kovalevyn tiedostoista. Tai ehkä jotain laitetta saatetaan toimimaan jotenkin huonosti, mutta jonka saa ainakin näennäisesti toimimaan ”vippaskonsteilla”, vaikka todellisuudessa laitteen toimintakuntoon palautuminen tapahtuu häiritsijöiden toimesta. Kohdeyksilö ehtisi kuitenkin toistojen kautta luulemaan, että tietynlainen metodi auttaa saamaan laitteen toimintakuntoon (esim. asetuksen säätäminen, ohjaimen asennus tai toimintajärjestys) ja kenties viestimään hoksauksestaan verkkoon vaikkapa jonnekin keskustelupalstalle - mikä selittäisi, miksi tietokonepelien käynnistysongelmiin ehdotellaan usein kaikenlaista omituista, joista ei kumma kyllä ole muille käyttäjille mitään hyötyä.

Jos työntekijään vaikuttaminen tapahtuu enimmäkseen muualla kuin varsinaisen työn tekemisen aikoihin,

> sisätiloissa, asuintiloissa, muissa tiloissa, poissa ollessa, läsnä ollessa, käydessä jossain, tullessa takaisin, odotellessa menemistä takaisin, aikoessa mennä jonnekin, keskittyessä johonkin, irtautuessa keskittyneisyydestä, aloittaessaan keskittymistä..

ei täten ole kovin paljon merkitystä sillä, tekeekö työntekijä töitään etänä, freenä vai toimistolla ”pomon valvovan silmän alla”. Työntekijän kehittymistä työntekijänä voi mutkistaa se, jos hänen ei anneta rauhassa yhdistellä mielessään aiempaa ja nykyisempää ajattelua, vaan aiemman ajattelusta tehdään jossain määrin ”tuskallista” ja ikävää, jolloin aiemmista muistoista muodostuu pidemmän päälle jonkinlaisia muistojen fragmentteja, joita tohtii ajatella jonain rauhallisena hetkenä, mutta joita välttää silloin kun niissä on samankaltaisuutta siihen, mitä nykyisellään tekee. Voitaisiin sanoa, että aiempiin muistoihin

on tartutettu ajatusvirus, meemi, joka odottelee tilaisuutta tartuttaa nykyisempiäkin muistoja, jos vain sopiva ajatussilta rakentuu. Samankaltainen pätee myös tilanteisiin, joissa haluaisi jo laskea joistain muistoista, mietteistä ym. irti, unohtaen ne lopullisesti, mutta mieltä myrkyttävät tahot pyrkivät jo ennalta arvioimaan, minkälaiseksi joku yrittää mieltään muuttaa ja pyrkivät valikoidusti estämään tämän. Täten, työntekijän ensin nostattaessa mielestään esiin ne asiat, mitä haluaa unohtaa ja ne, mitkä uuttavat mieleen ajatuksia niistä, mitä haluaa unohtaa, ovat ne tuolloin alttiina sellaiselle häirinnällä vaikuttamiselle, joka pyrkii tekemään ylimääräiseksi katsotusta ajattelusta sellaista, joka ei unohdukaan, vaan pyrkii tajuntaan mitä erilaisimmissa, epäsopivissa tilanteissa. ■

”Kielessä on valmiina kaikkia varten samat ansat; suunnaton hyväkuntoisten harhateitten verkosto. Niinpä näemme ihmisten toinen toisensa jälkeen kulkevan samoja teitä, ja tiedämme jo etukäteen, missä henkilö tulee poikkeamaan tieltä, missä hän tulee kulkemaan suoraan eteenpäin huomaamatta poikkeamistaan jne. jne. Minun pitäisi siis asettaa kaikkiin niihin paikkoihin, joissa väärät tiet haarautuvat, tauluja, jotka auttavat ihmisiä vaarallisten kohtien yli. --- Yhä uudestaan kuulee huomautuksen, että filosofia ei oikeastaan lainkaan edisty; että samat filosofiset ongelmat, jotka askarruttivat jo kreikkalaisia, askarruttavat yhä meitäkin. Ne, jotka sanovat näin, eivät kuitenkaan ymmärrä perustetta, miksi asianlaita on näin. Peruste on kuitenkin siinä, että kielemme on pysynyt samana ja harhauttaa meidät yhä uudestaan samoihin kysymyksiin.” – Wittgenstein

Suhtautumisen muuttamisia

Suhtautuminen johonkin ajattelun kohteeseen perustuu pitkälti sekä siihen, minkälaisia aiemmat elämänkokemukset ovat, että siihen minkälaiseksi mieltä on muokattu keinotekoisesti sen jälkeen, kun ajattelunkohdetta vastaavaa tai sivuavaa elämänkokemusta on kerrytetty. Monikin varmasti mielellään ajattelisi, että on vapaa ajattelemaan ja suhtautumaan asioihin miten milloinkin haluaa, mutta todellisuudessa ihmisten ajattelu tapaa fakkiutua sillä tapaa, että yhdenlaiset suhtautumistavat etääntyvät mielestä tavoittamattomiin toisten ollessa lähes välittömästi käytettävissä. Ajattelultaan valppaammatkaan eivät ole täysin suojassa sellaiselta suhtautumistaipumusten muuttamisen pyrkimyksiltä, joka on luonteeltaan systemaattista ja kenties jopa vuosien ajan jatkunutta. Muutoksille alttiimmillaan yksilö lienee silloin, kun tietynlaista suhtautumista on nostatettu mielestä esille, sillä tuolloin on keinotekoisesti muokattavimmillaan.

Suhtautuminen toimintana ei aina ole helposti rationalisoitavissa eli tässä, itselleen selitettävissä, vaan se koetaan joukkona emootioita ja erilaisia tuntemuksia (erotuksena suhtautumisen kohteen kohtelusta ja käsittelystä). Juuri se voi olla mielen toimintaan keinotekoisesti vaikuttamisen tavoitteenakin eli tietynlaisen suhtautumistavan tullessa nopeasti käyttöön, siihen liittyvistä emootioista ja tuntemuksista ei pääse nopeasti eroon.

Kun mieli ”rakentaa” suhtautumisen johonkin kohteeseen, jossain tilanteessa, ei suhtautuminen ole välttämättä laadultaan ja ”koostumukseltaan” samankaltainen kuin viimeksikin, sillä ajattelu voi hairahtua ottamaan suhtautumiseen mukaan jotain samantapaista, mutta erilaista ja asiaan liittyvien mielteiden esiin saatavuuden laatukin on tilannekohtaista. Osan ajattelun hairahduksista voi tunnistaa tietoisesti ajatteluaan tarkastelemalla, mutta siltä osin kuin se perustuu esim. primingsignaaleihin, jää aivojen työmuisti liian pieneksi päätelmien tekemiseksi ilman apuvälineitä.

Oheinen kuvio esittelee olennaisia elementtejä sellaiseksi suhtautumistavan muuttamiseksi, missä muutosprosessi perustuu ajatusaikaa valtaavuuden kautta saavutettavaan yhdenlaisten mielteiden unohduttamiseen vähempikäyttöisyyttään ja toisenlaisten dominoivuuteen niiden runsaan keskinäisen verkottuneisuuden vuoksi.

Merkityt (fyysiset) havaintoalueet ovat niitä, joilla sekä nostatellaan kohdeyksilön mieleen niitä ajatuksia, joihin halutaan verkottua, että niitä joilla tuodaan esille uutta mukaan verkotettavaa. Muistuma-alueet edustavat niitä havaintoalueiden läheisiä alueita, jossa on esiinnytetty jotain samaan assosiaatioklusteriin kytkeytyvää, aiemmin huomioitua tai niissä on parhaillaan jotain sellaista pysyväluonteista, joka osallistuu ajatusten ja tuntemusten hetkelliseen muodostumiseen primingsignaaleja tuottavalla tavalla.

Fyysisten havaintoalueiden lisäksi olisi myös

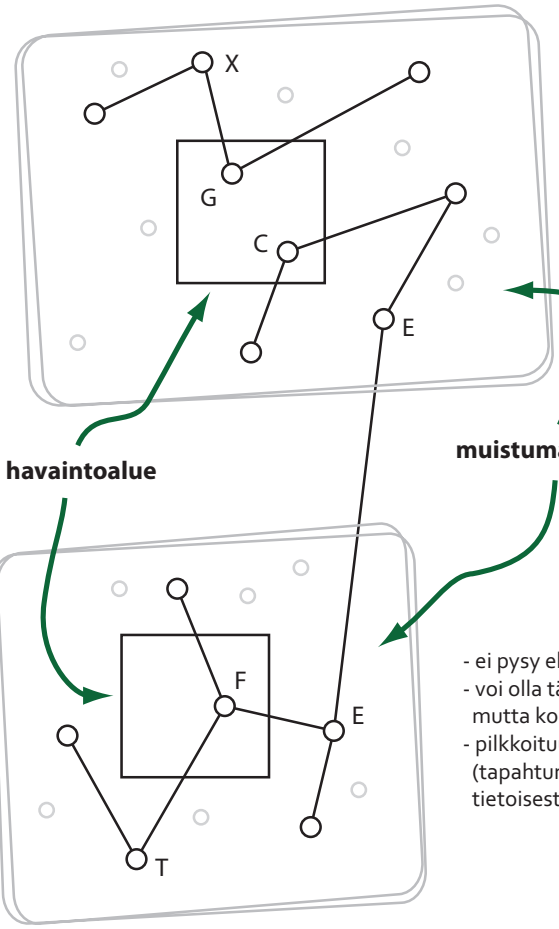

- hairahtumisriski
- erottelukykyisyys eri tilanteissa
- esiinsaatavuuden laatu, sekoittuvaisuus samanpaikkaisten, samantapaisten kanssa

havaintoalue

muistuma-alue

- ei pysy ehtana loputtomiin
- voi olla täysin keinotekoinen, mutta koettupa kuitenkin
- pilkkoituu ajan kanssa osatapahtumiin (tapahtumajärjestystä ei välttämättä tietoisesti muista)

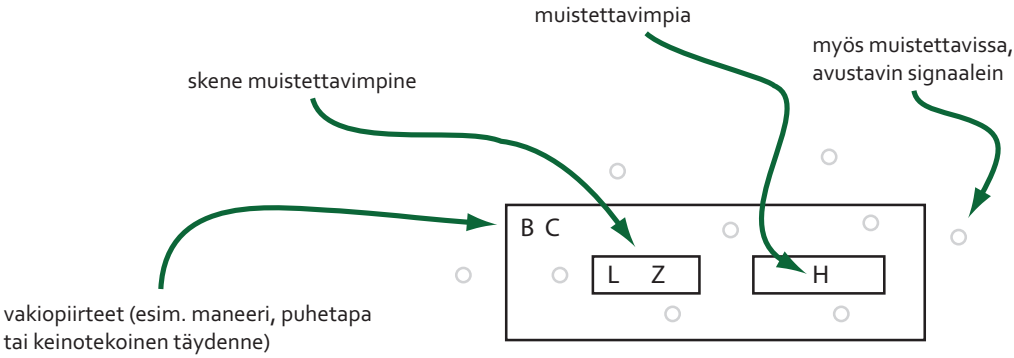

skriptattu kokemus (esim. tv-sarja) tai mennyt tapahtuma

virtuaalisia sellaisia, joita edustaisivat esim. tv-sarjat. Niillä kullakin on tietynlaisia omia vakiopiirteitään kuten esiintyjien maneerit ja puhetapa, vakiopiirteisyyttä ollen myös kaikki sellainen keinotekoinen, jotka on saatu ympättyä ajatteluun mukaan sen verran vahvasti, että tv-sarjaa yleensä ajatellessa (tietoisesti tai alitajuisesti), on vaikea olla herättelemättä tietynlaisten keinotekoista lisää esiin. Sisemmät suorakaiteet edustavat tapahtuman, skenen, rajoja, jossa on ollut jotain sellaisenaan mieleen jäävää tai ajoitetun häirinnän kautta tajuntaan survottua.

Tv-sarjojen vakiopiirteiden ja yksittäisten tapahtumien muistettavimpien piirteiden kytkeytymistä havainto- ja muistuma-alueiden muodostamiin assosiaatioklustereihin avittavat lukuisat vähäisemmin sellaisenaan mieleen jäävät yksityiskohdat. Jotta tällaista kytkeytymistä voisi tapahtua, on asioiden välillä oltava 1-kriteerinen yhteys, monikriteerisyydellä johdateltavissa oleva tai primingsignaloitava.

Suhtautumistaipumusten muuttamisen kannalta olennaista on, että lukuisiin eri assosiaatioklustereihin päätyy sellaisia ”noodeja”, jotka edustavat jotain sellaista, jonka voi ajatella esiintyvän suhtautumisen kohteessa tai suhtautumisen kohde tuo sellaista mieleen. Karkeimmillaan suhtautumisen muuttaminen on ohjailemista kohti ei-mielekästä tai päinvastoin, kohti mieltymistä. Fakkiutumista tapahtuu Hebbian-oppimisen periaatteiden mukaisesti eli ne mielteet, mitkä laukovat yhdessä, verkottuvat vahvemmin toisiinsa ja täten todennäköistävät myöhempää tendenssiä tietynlaiseen suhtautumiseen. ■

Vaaroja (jatkuu..)

On automatizing recognition of multiple human activities using ultrasonic sensor grid (2017)
The proposed method using array of heterogeneous ultrasonic sensors is found capable of detecting standing, sitting and falling of a person, and also the movements in different directions. (id: 7945440)

Human Recognition Through a Wall (2017)
The existence of human radio biometrics and present a human identification system can discriminate individuals even through the walls in a non-line-of-sight condition. Using commodity WiFi devices, the proposed system captures the channel state information (CSI) and extracts human radio biometric information from WiFi signals using time-reversal (TR) technique. It achieves an accuracy of 98.78% for identifying individuals using a single transmitter. (id: 7803604)

An Algorithm for Through-Wall Detection Using Ultra-Wideband Impulse Radar (2017)
The subject is remotely sensed by extracting micromotion information, such as the respiration and heartbeat frequencies. The challenge is to extract this information due to the low signal to noise and clutter ratio in typical disaster environments. (id: 8063889)

Gesture recognition using WiFi (2016)
Low-cost system, WiFinger, takes advantages of the detailed channel state information (CSI) available from commodity WiFi devices and the prevalence of WiFi infrastructure. It senses and identifies subtle movements of finger gestures by examining the unique patterns exhibited in the detailed CSI. Experimental evaluation in a home environment demonstrates that our system can achieve over 93% recognition accuracy. (id: 7562082)

WiGest: A ubiquitous WiFi-based gesture recognition system (2015)
WiGest is unique in using standard WiFi equipment, with no modifications, and no training for gesture recognition. The system identifies different signal change primitives, from which we construct mutually independent gesture families. These families can be mapped to distinguishable application actions. We address various challenges including cleaning the noisy signals, gesture type and attributes detection, reducing false positives due to interfering humans, and adapting to changing signal polarity. Results show that WiGest detects the basic primitives with an accuracy of 87.5% using a single AP only, including through-the-wall non-line-of-sight scenarios. This accuracy increases to 96% using three overheard APs. (id: 7218525)

WiFi-Based Gesture Recognition System (2015)
The vision-based approaches fail to work well in poor light conditions and the sensor-based ones require users to wear devices. Compared with existing Radio Frequency (RF)-based systems, WiG stands out for its systematic simplicity, extremely low cost and high practicability. The results demonstrate that WiG can achieve an average recognition accuracy of 92% in line-of-sight scenario and average accuracy of 88% in the none-line-of sight scenario. (id: 7288485)

Recognizing Keystrokes Using WiFi (2017)
The intuition is that while typing a certain key, the hands and fingers of a user move in a unique formation and direction and thus generate a unique pattern in the time-series of channel state information (CSI) values, which we call CSI-waveform for that key. WiKey consists of two commercial off-the-shelf WiFi devices, a sender (such as TP-Link TL-WR1043ND WiFi router) and a receiver (such as Lenovo X200 laptop). The sender continuously emits signals and the receiver continuously receives signals. (id: 7875144)

Non-Invasive Detection of Moving and Stationary Human With WiFi (2015)
For stationary people, existing approaches often employ a prerequisite scenario-tailored calibration of channel profile in human-free environments. DeMan is capable of simultaneously detecting moving and stationary people with only a small number of prior measurements for model parameter determination, yet without the cumbersome scenario-specific calibration. (id: 7102722)

WiFi-ID: Human Identification Using WiFi (2016)
There is strong evidence that suggests that all humans have a unique gait. An individual's gait will thus create unique perturbations in the WiFi spectrum. We propose a system called WiFi-ID that analyses the channel state information to extract unique features that are representative of the walking style of that individual and thus allow us to uniquely identify that person. (id: 7536315) ■

Mielen valmistelu palvelu- ja yhteistoimintana

Ihmisen tai useiden ihmisten mielen valmistelua myöhempää käyttöä varten voi ajatella palvelutoimintana, missä tulevista hyödyntäjistä ei välttämättä ole varmaa tietoa siinä vaiheessa, kun mieltä/mieliä on valmisteltu ja yhteistoimintana, missä käyttötarkoitukset ovat pitkälti tiedossa jo ennen varsinaisia valmistelevia toimenpiteitä.

Koska valmistelija ja myöhempi käyttäjä eivät välttämättä ole samoja henkilöitä, eikä käyttäjällä välttämättä ole intressiä perehtyä erityisen syvällisesti siihen, miten valmistelu on tapahtunut ja minkälaisten muutosvaiheiden kautta kohdeyksilön mieltä on muokattu, eikä valmistelija itsekään jaksa loputtomiin kaikkea tehtyä muistaa (ja heitähän on voinut olla useita ja he ovat voineet olla keskittyneitä muistamaan eri asioita), on pidemmän päälle helpompaa toimia siten, että pitäydytään ”lapsellisen yksinkertaisessa”. Ts. algoritmien, konelaskennan, analysoinnin ja tekoälyilyn voi antaa olla niin hienoista ja tehokasta kuin voi olla ja ne voivat toimia huomaamattomasti taustalla, kunhan sillä abstraktiotasolla, millä ihmiset kommunikoivat ihmisten kanssa ja ihmisen interaktioivat laitteiden/sovellusten kanssa, ei tarvita erityisempää kouluttautuneisuutta, vaan enintään vähäistä perehtymistä.

Suurpiirteisyyteen ja summittaisuuteen sekin, että kohdeyksilön on toivottavaa tajuta joko tietoisesti tai vähintään alitajuisesti, mihin hänen halutaan kiinnittävän huomiota sillä hetkellä tai sen vuoksi, että ajoitettua häirintää esiintyy ja tämä taasen käy sitä epävarmemmaksi häirinnän suorittajien kannalta, mitä enemmän he joutuvat pähkäilemään mielessään sitä, mikä olisi soveltuva hetki häirinnän ajoittamiseksi. Onhan niinkin, että mitä enemmän yksittäinen häirintään osallistuja pähkäilee omassa mielessään, sitä kauemmin häneltä kestää jakaa pähkäilyjensä tuloksia ja ajatuksenkulkujaan muiden häirintään osallistujien kanssa, mikä taasen vaikuttaisi tyrehdyttävästi häirinnän ideoinnin ja suorittamisen jouhevuuteen. Häirinnässä voikin täten spekuloida esiintyvän veikkausmaisia piirteitä eli häirintää ideoiden paljon ennalta, mutta jos toteutus ei mene aivan toivotunlaisesti, se ei haittaa häiritsemiseen osallistujia kovinkaan paljon. Häirinnän ideoinnin laatu onkin huonoimmillaan silloin, kun pyritään keksimään jotain pikaisesti.

Helpoksi tehtyä kohdeyksilön mielen häirinnällä valmistelua edustaa esim. sellainen, missä

keskitytään kaikkien häirintään osallistujien tunnistamien sanojen, tapahtumien, käsitteiden ym. käyttöön. Tällaista toimintaa olisi vaikkapa sellainen, missä kohdeyksilön katsellessa hieman jo elähtänyttä tv-sarjaa Time After Time, joka kertoo scifikirjailija H.G. Wellsin seikkailusta nuorena miehenä, läimäytetään jonkinlaisella kumipampulla talon rakenteisiin sisältäpäin (ylempi asunto) juuri siinä kohdin, mikä edeltää zombiemaista hyökkäystä (potilaskokeiden uhreja) ja jälkeen sen kommentin, että ”tutkaa ei voida korjata”, sillä nämä yhdessä palauttavat mieleen samaisena päivänä pelatun Dying Light -pelisession, missä kaikenlaiset pitkulaiset rämäesineet toimivat (optionaalisina) puolustusvälineinä zombeiksi muuttuneita ihmisiä vastaan ja missä radiotorni on sanaperheisesti ottaen varsin sama asia kuin tutkahökkeli.

Valmistelevuutta Dying Lightin ja Time After Timen osalta edustaisi toistuva tiettyjen avainsanojen ja niistä kumpuavien jatkoajatuksien linkittäminen väkivaltaisuuden ja likaisuuden ideaan, ja muita tietynkaltaisuuksia sisältäviin tuotoksiin. Ts. pelkkä väkivaltaisuuden esiintyminen tai ilmentyminen pelissä tai tv-sarjassa ei toimisi häiritsijää toimintaan herättelevänä kriteerinä, vaan mukana jonkin tuotoksen tai kokemuksen mittaisessa tapahtumassa pitäisi olla sopivasti muutakin, mikä joko inhiboi (estää), indusoi (edistää) tai vahvistaa mielteiden ja tuntemusten välisiä yhteyksiä.

Kohdeyksilön tajutessa häneen pyrittävän vaikuttamaan tahallisesti, hän järjestelee mieltään uusiksi: poistelee, lisäilee, selailee, muistelee, arvioi, luokittelee, jäsentelee ym., mistä seuraa, että hänen mieleensä tulee selkeyden lisäksi ikään kuin uutta tilaa, mutta tämä on samalla myös riski, koska häirinnällä vaikuttavat pyrkivät mitä todennäköisimmin yrittämään liittyä vapautuneeseen tilaan monin kytköksin ja ärsyttein. Tilaahan ei varsinaisesti vapaudu heti, vaan mielen setviminen antaa aivoille eräänlaisen signaalin ryhtyä toimeen. Mielen setviminen koostuisi runsaasta mielteiden esiinlämppäilystä ja juuri näihin esiinlämppäilyihin häirinnällä pyritään kytkeytymään, jolloin lopputulemana on, että tiettyjä asioita ei sitten saakaan niin helposti pois mielestään, vaikka aivot jonkinlaista automatisoitua karsintaa käyvätkin suorittamaan. Vaikka ajatteluun tulee kyllä lisää selkeyttä ym., häirintä aiheutti sellaista lisäverkostoitumista mielessä, mikä vahvistaa myöhempien vaikutteiden tehoa ja niillä aikaan saatavien vasteiden esiin tulevuutta.

Mielen järjestelyn aikaista tilaisuutta ovat monesti sekä kotimaiset, että ulkomaiset läheisen AMK:n ja yliopiston opiskelijat pyrkineet hyödyntämään ujuttaakseen kohdeyksilön mieleen ärsyyntyneisyyttä tietynoloisiin ihmisiin, josko kohdeyksilö alkaisi yleistämisen kautta pitämään kaikkia näennäisesti samankaltaisten ihmisjoukkojen edustajia ärsyttävinä tai ainakin, josko sellaiset tuntemukset tulisivat jatkossa edes hiukan helpommin esille. Ts. vaikka ulkomaalaisia opiskelijoita on monen näköisiä ja oloisia, pyritään luomaan illuusiota siitä, että kaikki venäläiset, ”mustaihoiset”, aasialaiset ym. ovat jotenkin ärsyttäviä, josko ärsyttämisen kohde alkaisi vaikkapa toimimaan sellaisilla tavoilla, jotka myötäilevät sellaisten ihmisten tapoja ja käytöstä, jotka edustavat rasistista käytöstä ja tätä kautta kohdeyksilön saisi tekemään ikään kuin sosiaalisen itsemurhan. Huomionarvoista on, että vaikka kohdeyksilö olisi tehnyt elämässään paljon sellaista, mitä voisi arvostaa, silti aina löytyy paljon sellaisia opiskelijoita, jotka saadaan jonkin propagandapaketin avulla toimimaan kohdeyksilön vastaisesti muutaman havaittavaksi tulemisen kerran ajan. Liekö se tarkoittaa, että he arvioivat, että on helpompaa toimia kuten muutkin vaikuttavat toimivan kuin ottaa riskejä ja mahdollisesti hankaloittaa sosiaalista tai muuta elämäänsä?

Päätelmä: ihmiset ovat luonteeltaan heikkoja?

Toisinaan kohdeyksilö ei ole yksin suunnilleen tietynlaisen vaikuttamisen kohteena, vaan uutisoinnin avulla on ollut tarkoitus vaikuttaa useisiin ihmisiin joko kaikkiin samalla tavalla tai joihinkin ihmisistä jollain erityisellä tavalla kenties heidän aiemman valmiutensa perusteella tai sitten lisävaikuttamisen kera. Julkkisten kuolemat ovat eräitä niistä tapahtumista, joita voidaan hyödyntää useisiin ihmisiin vaikutettaessa. Nuo kuolemat voivat olla luonnollisia tai ne voivat olla olleet tahallaan edistettyjä, ne voivat olla olleet ennalta tiedossa jo pitkään ja niihin liittyvien tietojulkaisujen ajoitus voi olla päätetty moneen asiaan suhteuttaen.

Moniin ihmisiin vaikutettaessa on hankalampaa arvioida tunne-elämään vaikuttavuutta, joten tärkeämmäksi saattaa päätyä pysyväluonteisten assosiaatioreittien valmistelu, mitä voidaan sitten aktivoida käyttöön tarvittaessa. Kokeellisesti voidaan toki saada selville yhtäläisyyksiä ihmisten ajattelussa, mahdollisesti kulttuuriset rajat ylittävää sellaista. Karkeasti ottaen esim. ikä on eräs kriteeri sille, minkä nojalla voi lähes suoraan tehdä olettamuksia siitä, mitä ensiajatuksia vaikkapa paljon Hitchcockin elokuvia nuorempana nähneelle herättää Psycho-elokuvien näyttelijän kuolema 9.2.2018. Korealaista poppia (K-poppia) tuottavien bändien solistien kuolemat koskettavat tästä musiikkilajista vähän tietäviä vähän, mutta K-pop on luokittelunimikkeenä niin helposti mieleen jäävä, että sen yhteydessä voi tuoda esille paljon muuta sellaista, joka voi assosioitua pitkäaikaisesti K-popista mieleen juolahtavaksi.

Sekin on mahdollista, että tietyn kohdeyksilön mielen tai useiden ihmisten mielien valmistelut tullaan tajunneeksi muiden toimesta kuin ketkä ovat olleet mukana asiaan liittyvässä yhteistoiminnassa, valmistelujen tullessa joko tyystin muuhun käyttöön kaapatuiksi tai sitten ihan vain jo tehtyä valmistelua laajemmin häiritsemättömästi hyödynnetyksi. ■

Mielen puhdistelu sijaintien avulla

Tietynlaiseen depressiivisyyteen tai elämänhaluttomuuteen on hyvänä reseptinä sijoittuminen joksikin aikaa fyysisesti jonnekin aivan toisaanne, mutta tämän valinnan ei pitäisi pohjautua pelkästään siihen, minkälaiselta tuon jonkin paikan on tarkoitettu vaikuttavan esitteitä yms. silmäilemällä. Olennaista on, että havainnoitavissa olevat asiat voivat tulla esittäytyneeksi siten, että niistä ei juonnu mieleen ollenkaan tai niin selkeästi sitä, mitä niitä muistuttava asia jossain toisaalla tuo mieleen ja mitä tämä jokin toinen (tai kolmas tai neljäs jne.) mieleen tullut tuo mieleen jossain toisaalla. Parantuminen alkaa siitä, kun kokee voivansa luottaa tuossa ympäristössä siihen, että ei tarvitse olla varuillaan niiden tuntemusten esiintymisen riskin vuoksi, joita halusi välttää toisessa ympäristössä.

Elämänhaluttomuuteen pakottavien ihmisten teorioissa on ollut vallalla idea siitä, että eimukavat tuntemukset yhtäällä voidaan siirrättää koettavaksi myös jossain toisaalla, jos saadaan keploteltua edes suurin piirtein samankaltainen ”tunteilla ladattu assosiaatioiden verkosto” rakentuneeksi samaisen yksilön mieleen tuolla jossain toisaallakin. Jos mahdollisuuksia muuanne siirtymiseen ei ole, edes päivän ajaksi, voi ensiapuna kokeilla kirjallisuutta, sillä niissä on helpompi saavuttaa omanlainen kokemus kuin elokuvien katselussa, jotka ovat useilla eri koeyleisöillä testattuja, niiden tunnepitoisuuden saamiseksi juuri sopivalle tasolle. ■

Ongelmien ratkaiseminen jutustelun tasolla on usein helpompaa kuin laajan tutkimusalueen hahmottaminen ja sen käsittelyn projektisoiminen, koska annetusta kontekstista saa jo sellaisenaan ideoita, miten aihetta voidaan rajata, sekä se uuttaa mieleen ideoita sanottavaksi ennen kuin niihin liittyen on esitetty yhtään kysymystäkään. Tällöin jutustelun sisällöllisen laadun parantaminen on usein lähinnä käytettävissä olevaan aikaan suhteutettavissa olevaista, missä suosituksena voi pitää sitä, että aikaa käytetään huolella erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen ja aiheen laajuuden hahmottamiseen ennen kuin siirrytään varsinaiseen ongelmanratkaisuvaiheeseen – ihan kuten AMK:n algebranopettajakin ohjeenaan antoi.

Tässä voisi olla mainoksesi.